

بیلگی و اخلاق محسنه
و اخلاق شعی و دستورالوذر او

کتابخانه آستان قدس
لیزر خطی

کتابخانه آستان قدس

اداره مخطوطات

فیلمتک

سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

+

فیلمتک

باز این شد
۱۳۵۳ خ

کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب اخلاق ناصری - فارسی و چند رساله در اخلاق

مصنف
مؤلف

خواجہ نصیر طوسی

خطی
چاپی

نسخه ۱۸ سطر

سال طبع یا تحریر ۱۰۰۰ - عدد اوراق ۲۸

جزء کتب اخلاقی - شماره ۸۷

شماره عمومی ۴۵۰۳ - شماره قبض

واقف میرزا رضا خانی نائینی تاریخ وقف مرداد ۱۳۱۱

طول ۳۰ - عرض ۱۹ - سنجتر قفسه

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
باز این شد

فہرست کتب مذکور

کتاب متن	کتاب متن	رسالہ متن
اخلاق ناصر	اخلاق شمس	رسالہ متن الملک دستورالوزراء نظام ۴۳۵
رسالہ متن	رسالہ متن	رسالہ متن
وصایا ارسطاطالیس	قانون الحکومت	طہر نماہ ۵۳۴
رسالہ متن	رسالہ متن	رسالہ متن
کنز الرموز	ضرب قسمت	منتاجا خواجه القبرضا ۵۴۴
کتاب حاشیہ	کتاب حاشیہ	کتاب حاشیہ
اخلاق حبیب	اخلاق منصوب	اخلاق محسنی ۳۰۶

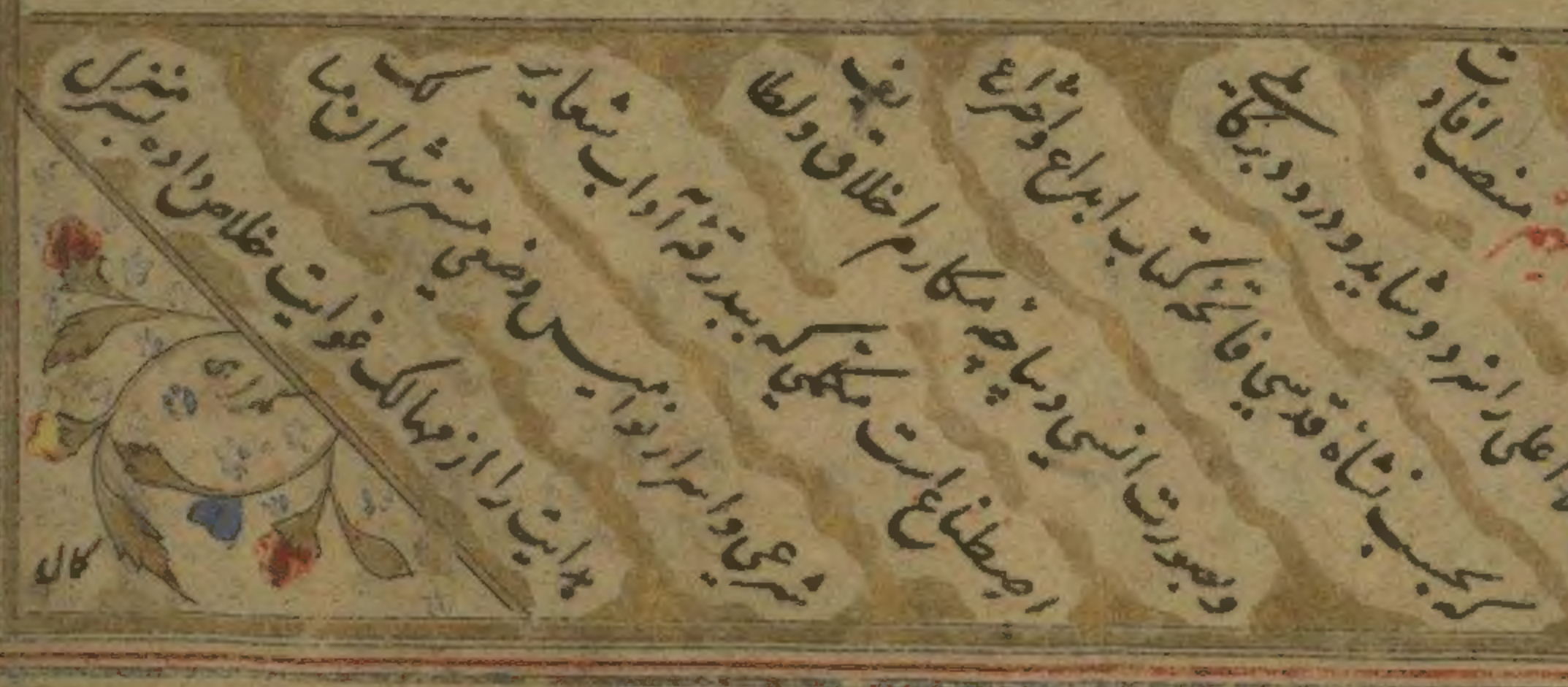

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
 حمد و سجده و مدح بیحد لایق حضرت عزت مآلک الملکی بود که همچنانکه در بد و فطرت اولی
 و موافق **پیاده خلق** که حقایق انواع را از مطالع ابداع بری آورد و میوای انسان را
 که سمت عالم خلقتی داشت چهل طور در مدارج استکمال از صورت بصورت و از
 حال کمال بگردانید که **نمونه طینت آدم پیاده از یقین صبیحان** تا چون بنهایت
 تربیت رسید و اثر حصول شایستگی قبول در وی بدید آمد خلعت صورت انسانی
 را که طراز عالم امری داشت که **و یزید الروح من امر بیک دفعه که و ما امرنا**
الا واحدة بر طریق کن فیکون **کل البقر او مواقر ب** در وی پوشانید تا وجود
 اول او رقم تمامی یافت و نوبت تکوین بکون ثانی رسید و پستند تحمل امانت بر پای
 گشت که **ثم انشأناه خلقا آخر** باز از بد و فطرت در عود نشأت **ثم نوب** و مقننیت
 انسانرا که مبداء وجود صورت نوعیت اوست در انجایعنی در بد و وجود بیک لحظه یافته
 بود در تعلیم گاه **علم الانسان ما لم يعلم** و کارخانه **اعملوا صالحا** تجرید ذات و نهذ
 صفات و ترقی در مدارج کمال و تجلی بصوال اعمال سال بسال بل حالا فحال از مرتبه بمرتبه

بسم الله الرحمن الرحيم
 نخست کلام بنام واجب الاعظم
 عز که نام نماند ازلی چون دجله اعیان ملک
 را از دم حد قدم بهار ملک وجود منزه یافت
 و مشور خلافت بکبری بنام آدم خاکی کم قوت
 رقم غایت کرد اینده او را بیک خلعت

اصطفا و شرف خلافت واجب با نداشت
 سببی که لاج فطرت انسانی را بتعین صور
 اسما و شمع ساخته در کنار قابلیت نفس با طاقه
 تا چون مقتضای **و علیکم** در قافیه حکمت
 حقایق اسما و صفات لم یلی و در قافیه علیه
 علی و علی تحصیل باید و بر معارج معارف علیه
 و ملکات تنبیه با قدم است براید در در نه ملکوت
 حکم **قال یا آدم انبئهم** منتیان ملا علی را نذر و شاید و در درجه
 که بسبب نشانه قدسی فائده کتاب ابداع و اضرع
 و بصورت انسی و سپاه مکارم اخلاق و لطا
 شری و اسرار و نهی و بسبب غایت خلاص و نهی
 بابت را از ممالک غوایت خلاص و نهی
 کمال

و این باقی بدانکه رنج مردم از سه چیز است از وقت پیش میخوانند و از قسمت
پیش میخوانند و از آن دیگر از آن خویش چون روزی تو از دیگران جدا
پس این رنج سه بوده چراست پنج چیز نشان بدختیست پی شکری در نعمت پی
صبری در نعمت پی صبری در محنت پی رضا بودن در قسمت گاهی در خدمت پی
حرمتی در صحبت مهر از کیسه بردار و بر زبان نه و مهر از دم بردار و بر ایمان نه
و آنها که خدای را بشناختند بعرض و کرسی نپرداختند اگر پای داری در بند
او دار و اگر سری داری در گند او دار الهی این چه فضیلت که بادستان
خود کرده که هر که ترایافت ایشانرا شناخت و هر که ایشانرا شناخت ترایافت
الهی هر که را خواهی که برافتد او را مجد کنی که تا بادوستان تو در افتد الهی اگر
ترا باید عبدالله همه آن کند که شاید الهی در اصطفا در دامن ادم رنجستی و
کرد عصیان بر سر ق ابلیس تو بختی از روی ادب مابد کرده ایم اما حقیقت
آنست که توفقه انگیختی آه از تفاوت راه دو آسن از یک کارگاه یکی
نعل پستوران و دیگری شاه بهشت را بهانه می دهند اما بهانه می دهند
روزگاری او را می چشم خود را می یافتم اکنون خود را می جویم او را می یافتم اگر
درایی در بازست و اگر در نیایی حق پی نیازست الهی چون آتش فراق دانی
با آتش دوزخ چه کار داشتی الهی خواندی تا خیر کردیم فرمودی تعصیر کردیم
الهی هم نادانیم و ستم ناتوانیم اگر برانی از درانیم و اگر بخوانی در آرزوی
اتیم الهی اگر مجرم پیمانم و اگر گناه کار پیمانم الهی جلال تراست باقی

الهی این جایی که دای نام کن و این برف که

تا به می مدام کن جو دکن و کربک

ارحم الراحمین

۲۲۱۴

باز بین شه
خ ۱۳۵۳

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
بازبین شد